

Zemřel zakladatel polistopadových podnikových financí prof. Ing. Josef Valach, CSc.

Se smutkem v srdci se jen těžko smiřujeme se skutečností, že nás dne 13. října 2025 opustil v požehnaném věku 92 let náš bývalý dlouholetý kolega, pedagog, vedoucí katedry a kamarád pan prof. Ing. Josef Valach, CSc., který odešel tíše, a přesto po sobě zanechal stopu, již nepřekryje čas. Pro mnohé z nás byl víc než jen vynikající pedagog a uznávaný odborník. Byl oporou, inspirací a člověkem, který dokázal naslouchat. Setkání s ním v nás zanechala pocit, že vzdělání není jen soubor faktů, ale především cesta k porozumění světu i sobě samým.

Ve své práci spojoval náročnost s lidskostí. Uměl klást otázky, které mířily k podstatě, a vedl nás k tomu, abychom přemýšleli do hloubky, nebáli se samostatnosti a dokázali nést odpovědnost za vlastní závěry. Jeho přednášky nebyly pouhým přenosem informací, nýbrž byly pozváním k dialogu, ke zvědavosti a k pochopení širších souvislostí. Dokázal být přísný, a zároveň spravedlivý. Byl připraven ocenit píli, podpořit snahu a s trpělivostí sobě vlastní vysvětlit, co bylo ještě nejasně.

Narodil se 9. února 1933 v Bartovicích, které jsou nyní součástí Ostravy. Na Vysoké škole ekonomické v Praze začal působit již v padesátých letech jako odborný asistent. Profesorem pro obor finance byl jmenován v roce 1990. V roce 1991 se na nově založené Fakultě financí a účetnictví stal prvním vedoucím Katedry financí podniku, která byla v roce 2000 přejmenována na Katedru financí a oceňování podniku, a v této funkci působil až do roku 2001. Na katedře dále působil v pozici profesora až do svého odchodu na zasloužený odpočinek v roce 2014. Prof. Valach vystavěl moderní finanční řízení jako obor na bakalářské i magisterské úrovni. Byl vedoucím autorského kolektivu klíčové publikace katedry „Finanční řízení podniku“, která byla průběžně aktualizována a doplňována o další členy autorského kolektivu. V průběhu 90. let se výuka podnikových financí a finančního řízení podniku prakticky na všech vysokých školách ekonomického zaměření neobešla bez základní literatury, kterou byla právě tato zmíněná publikace. Výuka se na těchto školách opírala právě o koncepci postavenou prof. Valachem. Sám pan profesor se postupně začal specializovat na klíčovou část podnikových financí a finančního řízení podniku, a to na investiční rozhodování a dlouhodobé financování. Připravil a vyučoval dlouhá léta předmět se stejným názvem, který byl podpořen publikací „Investiční rozhodování a dlouhodobé financování“ opakovaně vydávanou v nakladatelství Ekopress, s.r.o. Předmět se vyučuje dodnes pod garancí jeho žáka a nástupce doc. JUDr. Ing. Milana Hrdého, Ph.D. et Ph.D. Investiční rozhodování a dlouhodobé financování podniku je unikátně postavený předmět, který není v této podobě vyučován ani na zahraničních univerzitách, kde se setkáváme s předměty jako „Advanced Corporate Finance“ nebo „Advanced Financial

Management“ či „Investments“, kde se však jedná především o investování na finančních trzích, nikoliv o investice podnikové.

Kromě činnosti pedagogické se pan profesor věnoval i činnosti vědecké. Za zmínku stojí např. úspěšně řešené projekty v rámci GAČR s názvem „Hodnocení efektivnosti investic a návrh koncepce jejich financování na podporu začleňování českého průmyslu do světové ekonomiky“ a „Strategie finančního řízení českých podniků při rozvíjení ekonomické dynamiky“. Pan profesor nikdy nepředstíral absolutní jistoty, naopak nás učil, že poctivá práce začíná přiznáním hranic vlastního poznání. Uměl propojovat teorii s konkrétní zkušeností a hledat cesty, jak přinést užitek nejen akademickému světu, ale i praxi. Mladší kolegy vedl s tichou důsledností a velkorysostí, která dávala vyniknout jejich vlastním talentům. Mnozí z nás si uchovávají živé obrazy, krátké rozhovory na chodbě, jež dokázaly změnit směr uvažování a pečlivě okomentované rukopisy, v nichž za každou poznámkou stálo upřímné přání posunout věc o krok dál. Jeho dveře byly otevřené, ať už šlo o odborný problém, nebo o lidské dilema. Nikdy nikomu nezavíral cestu, ale trpělivě ukazoval, co všechno obnáší odpovědná svoboda.

Zůstává v našich vzpomínkách jako člověk, který měl rád svou práci i lidi kolem sebe. Jeho klidná autorita nevyžadovala zvýšený hlas, opírala se o kompetenci, slušnost a osobní příklad. Laskavý humor, s nímž dokázal odlehčit i složité situace, byl vždy spojen s respektem k druhému. V těžších chvílích přinášel uklidňující jistotu, že smysl se rodí z trpělivosti, poctivosti a vytrvalosti.

Odchod prof. Josefa Valacha je ztrátou pro rodinu, kolegy, studenty i širší komunitu. Děkujeme za čas, který nám věnoval, za energii, kterou vložil do práce, jež přesahuje jedno období i jednu generaci, a za dobré slovo, které dokáže provázet celý život. Jeho odkaz nespočívá jen v publikovaných textech či projektech, ale především v lidech, které ovlivnil. Jsem rád, že mohu patřit mezi ně. Věřím, že to nejcennější, co nám předal, je měřítko kvality, k němuž se budeme vracet s důrazem na spravedlnost a poctivost.

Rodině vyjadřujeme upřímnou soustrast. Děkujeme, že jste mu byli zázemím, o něž se mohl opřít, a díky němuž mohl být oporou i pro nás. Vědomí, že jeho život měl hluboký smysl a mnoho dobrého přinesl, je útěchou v zármutku, který s Vámi dnes sdílíme.

Loučíme se s vděčností a úctou. Odpočívajte v pokoji, pane profesore. Čest Vaší památce.

Za kolegy, studenty a přátele.

Doc. JUDr. Ing. Milan HRDÝ, Ph.D. et Ph.D.*

KFOP, FFÚ, VŠE v Praze

* Milan Hrdý; Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, katedra financí a oceňování podniku, nám. W. Churchilla 4, Praha 3, 130 67; <milan.hrdy@vse.cz>.